

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**
Кафедра технологій у птахівництві, свинарстві та вівчарстві

ЗАТВЕРДЖЕНО
Факультет тваринництва та водних біоресурсів
«19» червня 2025 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

**ТЕХНОЛОГІЯ ВИРОБНИЦТВА ПРОДУКЦІЇ КРОЛІВНИЦТВА І
ЗВІРІВНИЦТВА**

Галузь знань	20 Аграрні науки та продовольство
Спеціальність:	204 – «Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва»
Освітня програма:	«Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва»
Факультет:	Тваринництва та водних біоресурсів
Розробники:	Уманець Р.М., кандидат сільськогосподарських наук, доцент кафедри технологій у птахівництві, свинарстві та вівчарстві

Київ – 2025 р.

Опис навчальної дисципліни Освітня компонента «Технологія виробництва продукції кролівництва та звірівництва» спрямована на формування знань у висококваліфікованих фахівців, робота яких пов'язана з організацією технологічного процесу у галузі кролівництва і звірівництва. Освітня компонента «Технологія виробництва продукції кролівництва та звірівництва» формує уміння, навички та компетенції, необхідні для фахівця з технології виробництва і переробки продукції тваринництва.

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь				
Освітній ступінь	<i>Бакалавр</i>			
Спеціальність	<i>204 - Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва</i>			
Освітня програма	<i>Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва</i>			
Характеристика навчальної дисципліни				
Вид	Обов'язкова			
Загальна кількість годин	120			
Кількість кредитів ECTS	4			
Кількість змістових модулів	3			
Курсовий проект (робота) (за наявності)	-			
Форма контролю	<i>екзамен</i>			
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм здобуття вищої освіти				
	Форма здобуття вищої освіти			
	денна	скорочений термін	заочна	заочна форма скорочений термін
Курс (рік підготовки)	4	3	4	4
Семестр	8	6	8	8
Лекційні заняття	30 год.	30 год.	14 год.	6 год.
Практичні, семінарські заняття				
Лабораторні заняття	45 год.	60 год.	14 год.	8 год.
Самостійна робота	45 год.	30 год.	182 год.	136 год.
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми здобуття вищої освіти	5 год.	6 год.		

1. Мета, компетентності та програмні результати навчальної дисципліни

Мета дисципліни - дати студентам систему теоретичних знань і практичних навичок з розведення, годівлі, утримання та технологій виробництва, переробки продукції кролівництва: м'яса, шкур, пуху, шкір, закласти наукові основи формування конкурентоспроможної галузі в ринкових умовах. Головне завдання вивчення дисципліни в кінцевому результаті полягає в тому, щоб підготувати фахівця (технолога) високої кваліфікації з питань: отримання продукції високої племінної цінності, технологій виробництва, первинної і поглибленої переробки товарної продукції кролівництва. Мета досягається через вирішення спеціальних освітніх і виховних завдань.

Набуття компетентностей:

інтегральна компетентність (ІК): Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми з технології виробництва і переробки продукції тваринництва або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів зоотехнічної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов

загальні компетентності (ЗК):

ЗК 3. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.

ЗК 7. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт. спеціальні фахові (спеціальні) компетентності (СК):

СК 1. Здатність використовувати професійні знання в галузі виробництва і переробки продукції тваринництва.

СК 6. Здатність застосовувати базові знання з економіки, організації та менеджменту у виробництві та переробці продукції тваринництва.

СК 11. Здатність застосовувати знання з морфології, фізіології та біохімії різних видів тварин для ефективного ведення технології виробництва і переробки їх продукції.

СК 12. . Здатність організовувати та управляти технологічним процесом переробки продукції тваринництва.

СК 13. Здатність аналізувати господарську діяльність підприємства, вести первинний облік матеріальних цінностей, основних засобів, праці та її оплати.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН 1. Виконувати параметри та здійснювати контроль технологічних процесів з виробництва і переробки продукції тваринництва.

ПРН-5. Контролювати якість виконуваних робіт.

ПРН-10. Застосовувати нормовану годівлю тварин.

ПРН-12. Наслідувати основні принципи економіки, організації та менеджменту у виробництві та переробці продукції тваринництва.

ПРН-16. Впроваджувати знання з морфології, фізіології та біохімії тварин у технологічний процес виробництва і переробки продукції тваринництва.

ПРН-17. Організовувати та управляти технологічним процесом переробки продукції тваринництва.

ПРН-18. Аналізувати господарську діяльність тваринницького підприємства, вести первинний облік матеріальних цінностей, основних засобів, праці та її оплати.

ПРН-20. Застосовувати міжнародні та національні стандарти і практики в професійній діяльності.

ПРН-21. Показувати знання основних історичних етапів розвитку предметної області

Разом за змістовим модулем 3	60	10		25		25	90	6		6		78
Усього годин	120	30		45		45	210	14		14		182

–скороченого терміну денної (заочної) форми навчання.

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин												
	денна форма							Заочна форма					
	тижні	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
			л	п	лаб	ін д	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Змістовий модуль 1. Селекція кролів і хутрових звірів													
Тема 1. Суть дисципліни технологія виробництва продукції кролівництва і звірівництва	1	2	2					0,5	0,5				
Тема 2. Походження, біологічні особливості і доместикація кролів і хутрових звірів	2, 3	12	4		4			15,5	0,5		1		
Тема 3. Породоутворення, класифікація і характеристика порід і типів кролів і хутрових звірів. Племінна робота в кролівництві і звірівництві.	4, 5	16	4		6			14	1		1		
Разом за змістовим модулем 1	30	10			10			10	30	2		2	26
Змістовий модуль 2. Технологія кролівництва і звірівництва													
Тема 1. Відтворення стада кролів і хутрових звірів.	6, 7	12	4		4			16	1		1		
Тема 2. Промислова технологія утримання кролів і звірів	8	6	2		2			5	0,5		0,5		
Тема 3. Годівля кролів і хутрових звірів в промислових умовах	9, 10	12	4		4			9	0,5		0,5		
Разом за змістовим модулем 2	30	10			10			10	30	2		2	26
Змістовий модуль 3. Продукція кролів і хутрових звірів													
Тема 1. Шкуркова і пухова продуктивність кролів і хутрових звірів	11, 12, 13	31	6		20			10	45	1		2	
Тема 2. М'ясна	14, 15	29	4		20				45	1		2	

продуктивність кролів і хутрових звірів											
Разом за змістовим модулем 3	60	10	40	10	90	2	4	84			
Усього годин	120	30	60	30	150	6	8	136			

3. Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Суть дисципліни технологія виробництва продукції кролівництва і звірівництва	2
2	Походження, біологічні особливості і domestикація кролів і хутрових звірів	4
3	Породоутворення, класифікація і характеристика порід і типів кролів і хутрових звірів. Племінна робота в кролівництві і звірівництві.	4
4	Відтворення стада кролів і хутрових звірів.	4
5	Промислова технологія утримання кролів і звірів	2
6	Годівля кролів і хутрових звірів в промислових умовах.	4
7	Шкуркова і пухова продуктивність кролів і хутрових звірів	6
8	М'ясна продуктивність кролів і хутрових звірів	4

4. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	стн
1	Походження і біологічні особливості кролів	2	2
2	Будова тіла. Екстер'єр і конституція	4	4
3	Бонітування кролів і хутрових звірів	2	2
4	Зоотехнічний та племінний облік	2	2
5	Відтворення стада кролів. Виробничий календар різних напрямків кролівництва і звірівництва	2	2
6	Оборот поголів'я кролів і хутрових звірів	2	2
7	Промислова технологія утримання кролів і звірів	2	2
8	Годівля кролів і хутрових звірів в промислових умовах	2	2
9	Розрахунок річної потреби в кормах для кролеферми	2	2
10	Оцінка волосяного покриву кролів і хутрових звірів	5	8
11	Сезонна і вікова линька кролів і хутрових звірів	5	8
12	Товарна оцінка шкурок кролів та хутрових звірів	5	8
13	М'ясна продуктивність кролів	5	8
14	Після забійна оцінка показників м'ясної продуктивності кролів	5	8

5. Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	стн
1	Породи кролів	10	10
2	Виробничий календар для ферми мясо-шкуркового напрямку продуктивності	1	1
3	Виробничий календар для ферми м'ясного напрямку продуктивності	1	1
3	Виробничий календар для приватної ферми	1	1
5	Годівля лактуючих кролематок	2	2
6	Годівля сукрільних кролематок	2	2
7	Складання раціонів для різних статевих-вікових груп	3	3
8	Оцінка якості шкурок кролів та хутрових звірів	10	5
9	Хвороби кролів	15	5

6. Методи та засоби діагностики результатів навчання:

- усне або письмове опитування;
- тестування;
- захист лабораторних робіт.

7. Методи навчання:

- практико-орієнтоване навчання;
- навчання через дослідження;
- навчальні дискусії та дебати;
- командна робота.

8. Оцінювання результатів навчання.

Оцінювання знань здобувача вищої освіти відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національну оцінку згідно чинного «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України»

8.1. Розподіл балів за видами навчальної діяльності

Вид навчальної діяльності	Результати навчання	Оцінювання
Модуль 1. Селекція кролів і хутрових звірів		
Лабораторна 1. Походження і біологічні особливості кролів	ПРН 1, 5, 16, 21 Знати: селекцію, еволюцію і доместикацію кролів і хутрових звірів; біологічні особливості кролів і хутрових звірів як представників відповідних таксонів зоологічної систематики; породи кролів, породоутворення в кролівництві і звірівництві; класифікацію порід кролів і типів хутрових звірів.	10
Лабораторна 2. Будова тіла. Екстер'єр і конституція		10
Лабораторна 3. Бонітування кролів і хутрових звірів		10
Лабораторна 4. Зоотехнічний та племінний облік		10
Самостійна робота 1 Породи кролів		20
Модульна контрольна робота 1.		40
Всього за модулем 1		100
Модуль 2. Технологія кролівництва і звірівництва		
Лабораторна 5. Відтворення стада кролів. Виробничий календар різних напрямків кролівництва і звірівництва	ПРН 1, 5, 10, 20 Знати способи відтворення поголів'я кролів і хутрових звірів; морфологічну і функціональну статеву специфіку кролів і хутрових звірів, способи утримання кролів і хутрових звірів; сучасні системи ведення кролівництва та звірівництва, особливості травлення у кролів і хутрових звірів; кормові потреби кролів і хутрових звірів, методи профілактики і лікування хвороб кролів і хутрових звірів Вміти підготувати і провести окроли і щеніння; вирощувати кроленят і щенят до відсадження, вміти організовувати годівлю кролів і хутрових звірів, що визначають зоогігієнічні вимоги до утримання тварин.	20
Лабораторна 6. Оборот поголів'я кролів і хутрових звірів		8
Лабораторна 7. Промислова технологія утримання кролів і звірів		8
Лабораторна 8. Годівля кролів і хутрових звірів в промислових умовах		20
Лабораторна 9. Розрахунок річної потреби в кормах для кролеферми		8
Самостійна робота 2. Хвороби кролів		2
Модульна контрольна робота 2.	40	
Всього за модулем 2		100
Модуль 3. Продукція кролів і хутрових звірів		
Лабораторна 10. Оцінка волосяного покриву кролів і хутрових звірів	ПРН 1, 5, 12, 17, 18 Вміти розрізняти волосяний покрив і волосоутворюючі	5

Лабораторна 11. Сезонна і вікова линька кролів і хутрових звірів	структури шкіри кролів і хутрових звірів. Знати линьку як фактор формування волосяного покриву хутрових звірів. Знати значення м'ясної продуктивності кролів і хутрових звірів. Аналізувати ознаки м'ясної продуктивності кролів і хутрових звірів.	5
Лабораторна 12. Товарна оцінка шкурок кролів та хутрових звірів		5
Лабораторна 13. М'ясна продуктивність кролів		5
Лабораторна 14. Після забійна оцінка показників м'ясної продуктивності кролів		5
Самостійна робота 3. Оцінка якості шкурок кролів та хутрових звірів		35
Модульна контрольна робота 3.		40
Всього за модулем 3		100
Навчальна робота	$(M1 + M2 + M3)/3 * 0,7 \leq 70$	
Екзамен/залік	30	
Всього за курс	$(\text{Навчальна робота} + \text{екзамен}) \leq 100$	

8.2. Шкала оцінювання знань здобувача вищої освіти

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка за національною системою (екзамени/заліки)
90-100	відмінно
74-89	добре
60-73	задовільно
0-59	незадовільно

8.3. Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів та перескладання:	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
Політика щодо академічної доброчесності:	Списування під час контрольних робіт та іспиту заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Реферати повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу
Політика щодо відвідування:	Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в он-лайн формі за погодженням із деканом факультету). Пропущені заняття мають бути відпрацьовані.

9. Навчально-методичне забезпечення:

- електронний навчальний курс навчальної дисципліни (на навчальному порталі НУБіП України eLearn - <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=532>);
- конспекти лекцій та їх презентації
<https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=532>;
- навчальний посібник
Технологія виробництва продукції кролівництва та звірівництва / О. В. Бойко та ін. Київ : НУБіП України, Черкаська дослідна станція НААН, 2024. 488 с.
- методичні матеріали щодо вивчення навчальної дисципліни для здобувачів вищої освіти денної та заочної форм здобуття вищої освіти.

1. Уманець Р.М. Робочий зошит для виконання лабораторних занять з дисципліни “Технологія виробництва продукції кролівництва та звірівництва” для студентів факультету технології виробництва і переробки продукції тваринництва Спеціальність 204 – “Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва”. Київ, 2024. 58 с.
2. Уманець Р.М. Методичні вказівки для виконання лабораторних занять з дисципліни “Технологія виробництва продукції кролівництва та звірівництва” для студентів спеціальності 204 – “Технології виробництва та переробки продукції тваринництва”. Київ, 2024. 82 с.

10.Рекомендовані джерела інформації

Основні

1. Бала В.І., Донченко Т.А., Безпалый І.Ф., Карченков А.А. Технологія виробництва продукції кролівництва та звірівництва. Вінниця, 2009. 272 с.
2. Бащенко М.І., Гончар О.Ф., Шевченко Є.А. Кролівництво. Черкаси, 2011. 302 с.

Додаткові

1. Вакуленко І.С. Вирощування кролів у домашніх та фермерських господарствах. Харків, 2002. 33 с.
2. Вакуленко І.С., Поладян З.М. Ефективність кролівництва на різних фермах. *Тваринництво України*. 2006. № 5. С. 27–29.
3. Вакуленко І.С. Рекомендації вирощування кролів у домашніх та фермерських господарствах. Харків, 2003. 37 с.
4. Вакуленко І.С. Рекомендації вирощування кролів у домашньому господарстві. Харків, 2001. 20 с.
5. Винничук Д.Т., Тарарико Ю.А. Разведение и кормление кроликов в агроэкосистемах. Київ, 2009. 43 с.
6. Гончар О. Вихід галузі кролівництва з кризового стану. *Ефективне кролівництво і звірівництво*. 2017. Вип. 5. С. 36–39.
7. Гончар О.Ф., Шевченко Є.А. Перспективи розвитку кролівництва в Україні. *Тваринництво України*. 2011. С. 2-6.
8. Biagini D., Montoneri E., Rosato R., Lazzaroni C., Dinuccio E. Reducing ammonia and GHG emissions from rabbit rearing through a feed additive produced from green urban residues. *Sustain. Prod. Consum.* 2021. №27. P. 1-9.
9. Clauss M., Dittmann M.T., Vendl C., Hagen K.B., Frei S., Ortmann S., Müller D.W.H., Hammer S., Munn A.J., Schwarm A., Kreuzer M. Review: comparative methane production in mammalian herbivores. *Animal*. 2020. №14. P.113-123.
10. Diamond D., Ashwood L., Franco A., Kuehn L., Imlay A., Boutwell C. Agricultural exceptionalism, environmental injustice, and U.S. right to farm laws. *Envir. Law Report*. 2022. № 52. P. 10727-10748.

11. Fetiveau M., Savietto D., Gidenne T., Pujol S., Aymard P., Fortun-Lamothe L. Effect of access to outdoor grazing and stocking density on space and pasture use, behaviour, reactivity, and growth traits of weaned rabbits. *Animal*. 2021. №15. 100334 p.
12. Fetiveau M., Savietto D., Bannelier C., Fillon V., Despeyroux M., Pujol S., Fortun-Lamothe L. Effect of outdoor grazing area size and genotype on space and pasture use, behaviour, health, and growth traits of weaned rabbits. *Animal. Open Space*. 2023. №2: 100038 p.
13. Fetiveau M., Savietto D., Janczak A.M., Bannelier C., Plagnet A.S., Tauveron M., Fortun-Lamothe L. Time budget of two rabbit genotypes having access to different-sized pasture areas. *Appl. Anim. Behav. Sci.* 2023. Vol. 260. 105872 p.
14. Fetiveau M., Savietto D., Janczak A. M., Fortun-Lamothe L., Fillon V. Thoughtful or distant farmer: Exploring the influence of human-animal relationships on rabbit stress, behaviour, and emotional responses in two distinct living environments. *Animal Welfare*. 2024. №33. P. 37-47.
15. Gidenne T., Fortun-Lamothe L., Huang Y., Savietto D. Pastured rabbit systems and organic certification: European Union regulations and technical and economic performances in France. *World Rabbit Sci.* 2024. №32. P. 87-97.
16. Harriman M. House Rabbit Handbook: How to Live with an Urban Rabbit. Drollery Press, 2005. 95 p.
17. Pascaris A.S., Handler R., Schelly C., Pearce J.M. Life cycle assessment of pasture-based agrivoltaic systems: emissions and energy use of integrated rabbit production. *Clean. Responsible Consum.* 2021. №3. 100030 p.